

Zápis

Z obhajoby dizertační práce paní Michaely Škrábové

Konané dne 25.2.2013

Téma práce: Komparace interkulturní kompetence u českých a japonských vysokoškoláků

Vedoucí práce: Prof. PhDr. Lenka

Oponenti: Doc. MUDr. PhDr. Radan Bahbouh, Ph.D.

Ph.Dr. Václav Soukup, CSc.

Přítomní:

Doc. PhDr. Milan Rymeš, CSc. (předseda)

Prof. PhDr. Lenka Šulová, CSc. (školitelka)

Doc. PhDr. Ilona Gillernová, CSc.

Prof. PhDr. Stanislav Štech, CSc.

Doc. PhDr. Jiří Štikar, Csc.

Prof. PhDr. Jaromír Janoušek, DrSc.

Předseda komise Rymeš zahájil obhajobu a představil kandidátku a přiblížil obsah práce.

Školitelka prof. Šulová uvádí že doktorandku převzala od jiné školitelky.

Přínos této práce spočívá v tom že uvádí různé interkulturní teorie, vytvořila dotazník interkulturní kompetence.

Kandidátka seznámila přítomné se svou prací. Hlavní cíle: sestavení dotazníku interkulturní kompetence a porovnání rozdílů v této oblasti mezi Čechy a Japonci. Prokázala se vysoká validita a to že dotazník dokáže predikovat chování.

Práce začíná obecnější částí kde jsou prezentovány různé interkulturní teorie, se zaměřením na obě zkoumané země. Dále zkoumání rozvoje interkulturních kompetencí. Inspirací pro práci byla osobní setkání s japonskými studenty a podobné informace z odborné literatury. Důraz byl na interkulturní kompetence Japonců e srovnání s Čechy. Důležité bylo zjistit jestli rozdíly chování souvisí a dají se

měřit interkulturní kompetencí. Doktorandka poté prezentuje soubor, studenty psychologie v Čechách a Japonsku.

Metody byl vyvinutý dotazník, který byl expertem přeložený do japonštiny, pozorování chování v interkulturní situaci, které hodnotilo pět nezávislých pozorovatelů, škála úzkostnosti a zvědavosti.

Výsledky: To jak se člověk cítí při setkání s cizincem predikuje jeho finální dojem ze setkání a počet gest. Češi nedodrží zadané pořadí úkolů pozorování častěji než Japonci. Muži víc než ženy. Lidé s větší mírou interkulturních kompetencí mají vyšší zvědavost a nižší úzkostnost.

Doc. Gilernová seznamuje s posudky. Prof. Bahbouh: Oceňuje aktuálnost problematiky z ekonomického hlediska, komentuje že interkulturní výzkum je obtížný a oceňuje že si to doktorandka uvědomuje a že zvolila adekvátní metody; dospívá k uspokojivé reliabilitě, pozitivně hodnotí diskuzi; práci považuje za velmi přínosnou tím že je v daném tématu pionýrská a srozumitelně zpracovaná a oceňuje ji z metodologického hlediska a to že doktorandka vytvořila vlastní dotazník; míní že práce má vysokou úroveň a doporučuje ji k obhajobě.

Soukup: hodnotí práci jako vysoce aktuální; oceňuje kontakty s Japonci a japanology; lidí jako významnou cross-validitu dotazníků, práce splňuje požadavky kladené na dizertační práci; přínos lze vidět ve vytvoření nových metod a v tvořivém přístupu; správně pracuje s literaturou; je elegantně napsána; práci doporučuje k obhajobě.

Doktorandka děkuje oponentům a reaguje na podmínky. Co se týká vyloučení jednoho z hodnotitelů, který výrazně snižoval reliabilitu, tak si připravila tabulku kde dokazuje o kolik přítomnost výsledků hodnotitele 4 snižuje reliabilitu výsledků, o 15%. Otázka: Odkud byli posuzovatelé? – Všichni byli studenti psychologie. Od Soukupa: Co je příčinou toho že lidé z vyšší inter. Kompetencí mají vyšší zvědavost a nižší úzkostnost? - V cross-validační studii vyšly korelace vyšší než 0.8, tudíž soudím že tyto dva koncepty patří do konceptu mezikulturní kompetence. Ale naopak úplně nepovažuji zvědavost jako kompetenci. Proč ve zvědavosti a úzkostnosti jste nenašla vztah s věkem a pohlavím? To mi vyšlo z regresní analýzy, korelace tam sice je, ale jako hlavní vyšla že je ovlivňuje jen interkulturní kompetence.

Gilernová: Myslíte že interkulturní kompetence sytí i nějaké dovednosti a jaké? – Ano, například lidé co byli flexibilnější, byli víc in. kompetentní, improvizace, otevřenost, rychlost interpretace, rychle se adaptovat.

Je souvislost s věkem a dobou a profesemi? Co se týče profesí tak jsem se s tím nesešla, co se týče věku ano, mladší lidé mají víc zkušeností a jsou obecně víc inter. Kompetentní.

Je Inter. Způsobnost je něco obecného, nebo je specifická, např. Japonců k Číňanům, a jestli ji vyrovnává globalizace. Nejsou to pouze aproximace významu „rozumět si sobě navzájem“, bylo by možné nějaké charakteristiky vystihnout v podobě něčeho jiného, například v obsahové analýze? Jak se dostat k významu? – O té druhé jsem dlouho přemýšlela, zda nemít verbální situaci, ale neměla jsem na to prostředky a kvůli zjednodušení jsem od toho opustila. K té první, domnívám se že to je spíš specifické, i na každou situaci. Roli můžou hrát i předsudky a osobní postoje. Nemyslím si že to je přímo univerzální vlastnost, spíš vlastnost v té konkrétní situaci.

Pojem kompetence, proč ho používáte? Jak funguje její univerzalita? Jak byla dodána ta situace, je pracovní a nesymetrická, zvažovala jste jiné situace a proč jste vybrala tuto? – Zvažovala jsem jich víc, tahle mi přišla informačně nejbohatší, na nejkratší čas, nechtěla jsem probandy víc obtěžovat, j ta vidět nejvíc kritérii, je celkem reálná, bylo tam víc úkolů. O pojmu kompetence jsem se zamýšlela, v literatuře se hodně používá, napřed jsem chtěla „inter. Senzitivita“ ale přijde mi že to opravdu je kompetence, ve smyslu dovednost.

Gilernová: Dovednost by mi také přišlo jako lepší pojem, což není vaše vina, ale námět na zamyšlení.

Předseda ukončil veřejnou část obhajoby.

Hlasování: Předseda přeje k obhajobě dizertační práce.

Zapsala: Alžběta Krejčová

Podpis předsedy komise